

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ЛЕСИ УКРАЇНКИ

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
МАГІСТРА ФАРМАЦІЇ
ЗГІДНО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ**

**кандидат фармацевтичних наук, професор
кафедри фармації та фармакології
СМЕТАНІНА КАТЕРИНА ІВАНІВНА**

РОЛЬ ФАРМАЦЕВТА У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Існуюча системи охорони здоров'я України обмежує доступ і охоплення послугами фармацевтів, таким чином не використовується ресурс можливостей фармацевтів для покращення догляду за пацієнтами

Фармацевти є доступними, високоосвіченими та визнаними членами команди системи охорони здоров'я, які мають право на надання фармацевтичних послуг пацієнтам, отримуючи відповідно оплату за них

Аптеки, як життєво важлива частина системи охорони здоров'я мають відігравати ключову роль у забезпеченні населення ліками, терапевтичними засобами, вакцинами та фармацевтичними послугами

ПІДСТАВИ ЗАЛУЧЕННЯ ФАРМАЦЕВТА ДО СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

- фармацевт входить до складу професій Публічної довіри в країнах ЄС**
- є медичним працівником**
- користується високою повагою та довірою громадськості**
- є спеціалістом з надання фармацевтичної опіки**
- має необхідні передумови для належного зберігання вакцин в аптеці та підтримувати холододовий ланцюг**
- консультує населення з питань лікування та профілактики**

International Pharmaceutical Federation (FIP)

The provisional committee met in 1911 in The Hague to carry out its task of preparing the statutes and on 25 September 1912,

FIP was formally constituted under Dutch law.

The meeting was addressed by the Home Secretary of the Netherlands, Mr TL Heemskerk; Dr L van Itallie and Mr Hofman were elected President and General Secretary, respectively.

- Міжнародна фармацевтична федерація (International Pharmaceutical Federation, або Fédération Internationale Pharmaceutique — FIP) є найбільшою міжнародною федерацією, яка представляє фармацевтів і фармацевтичних вчених.
- Усього в організації представлено близько 140 національних організацій-членів і понад 4 млн фармацевтів і фармацевтичних вчених з усього світу.
- FIP є асоціацією — міжнародним лідером у сфері фармації й має офіційні відносини з Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) з 1948 р.
- Завдяки статусу «некомерційної організації в офіційних стосунках з ВООЗ» (Non-Governmental Organisations (NGO) in Official Relations with WHO) FIP може виступати на нарадах керівних органів ВООЗ і брати активну участь у технічній роботі організації.

Україна стала повноправним членом FIP, і єдиним офіційним, безпосереднім і повноважним представником України на світовій фармацевтичній арені в особі ГО «Всеукраїнська фармацевтична палата» на 75-му Світовому конгресі фармацевтів та фармацевтичних наук, що проходив у Дюссельдорфі, Німеччина, 28 жовтня 2015 р.

За концепцією ВООЗ 1997 р. :

- ★ **фармацевт опікується пацієнтом.** надані ним послуги мають бути високої якості
- ★ **фармацевт приймає рішення,** — він здатний оцінити, проаналізувати й правильно визначити послідовність дій
- ★ **фармацевт — сполучна ланка між лікарем і пацієнтом,** який володіє навчиками спілкування
- ★ **фармацевт — лідер,** що володіє здатністю приймати рішення, ефективно спілкуватися та керувати
- ★ **фармацевт — менеджер,** він повинен вміти ефективно управляти людськими, фізичними й фінансовими ресурсами, інформацією, ін.
- ★ **фармацевт постійно отримує нові знання** шляхом постійного й неперервного навчання протягом усього життя
- ★ **фармацевт — вчитель,** він зобов'язаний допомагати в навчанні і підготовці майбутніх фармацевтів

СТУПЕНЕВІСТЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ»

ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА ОСВІТА

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО
ФАХОВУ
ПЕРЕДВИЩУ
ОСВІТУ

ВИЩА ОСВІТА

ЗАКОН
УКРАЇНИ

ПРО
ВИЩУ
ОСВІТУ

ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ

- післядипломна освіта;
- професійне навчання працівників;
 - курси перепідготовки та/або підвищення кваліфікації;
 - безперервний професійний розвиток

До 1991 р. підготовку спеціалістів "фармація" в Україні здійснювали лише :

ХФІ (Харківський фармацевтичний інститут)

Фарм.ф-т Запорізького мед. інституту

Фарм. ф-т Львівського мед. інституту

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
226 «ФАРМАЦІЯ, ПРОМИСЛОВА ФАРМАЦІЯ»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»

**ФАХОВИЙ
МОЛОДШИЙ
БАКАЛАВР**

**ЗАКЛАДИ
ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ
ОСВІТИ -**

44

**ДРУГИЙ
(МАГІСТЕРСЬКИЙ)
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ
ОСВІТИ
(факультети) -**

25

ЗВО України (№ 37)

Охорона здоров'я. Фармація, промислова фармація

- Черкаська медична академія (1930 р.)
- Економіко-гуманітарний факультет Запорізького національного університету (Мелітополь, 1997 р.)
- Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика (Миколаїв, 2012 р.)
- Івано-Франківський національний медичний університет (1945 р.)
- Херсонський державний університет (Ів.-Франківськ, 1917 р.)
- Національний університет ОЗ України ім. П.Л.Шупика (Київ, 1918 р.)
- Міжнародний гуманітарний університет (Одеса, 2002 р.)
- Львівський медичний університет (2004 р.)
- Національний університет «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка (1700 р.)
- Ніжинський державний університет ім. М.Гоголя (1805 р.)
- Дніпровський державний медичний університет (1916 р.)
- Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова (1921 р.)
- Київський міжнародний університет (1994 р.)
- Міжрегіональна академія управління персоналом (Київ, 1989 р.)
- Київський національний університет технологій та дизайну (1930 р., Промислова фармація)
- Одеська політехніка (1918 р., Технологія фармацевтичних препаратів)
- Національний фармацевтичний університет (Харків, 1921 р.)
- ВНКЗ Львівської облради «Львівський інститут медсестринства та лабораторної медицини ім. Андрея Крупинського» (1773 р.)
- Київський медичний університет (1992 р.)
- Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнології ім. С.З.Гжицького (1784 р.)
- Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова (1865 р.)
- Буковинський державний медичний університет (Чернівці, 1944 р.)
- Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького (1784 р.)
- Запорізький державний медико-фармацевтичний університет (1903 р.)
- Рівненська медична академія (1992)

- **Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця (Київ, 1841 р.)**
- **Луганський державний медичний університет (Рівне, 1956 р.)**
- **Полтавський державний медичний університет (1921 р.)**
- **Одеський національний медичний університет (1900 р.)**
- **Національний університет «Львівська політехніка» (1816 р.)**
- **Український державний хіміко-технологічний університет (Дніпро, 1930 р.)**
- **Ужгородський національний університет**
- **Тернопільський національний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського (1957 р.)**
- **Волинський національний університет ім. Лесі Українки (Луцьк, 1940 р.)**
- **Східноукраїнський національний університет ім.Володимира Даля (Київ, 1920 р.)**
- **Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (1885 р.)**
- **Донецький національний медичний університет (Кропивницький, 1930 р.)**

<https://www.education.ua/universities/farmatsiia-promyslova-farmatsiia>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА
від 24 травня 1997 р. N 507
Київ
{втратила чинність на підставі Постанови КМ
N 787 (787-2010-п) від 27.08.2010}
Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями
Напрямок підготовки 1102 "Фармація"

Фармація (освітньо-кваліфікаційний рівень "Магістр"
8.110201)

Технологія парфумерно-косметичних засобів
(ОКР 8.110202)

Аналітичний контроль якості хімічних лікарських
сполук (ОКР 8.110203)

Технологія
фармацевтичних препаратів (ОКР 8.110204)

Виробництво
фармацевтичних препаратів (ОКР 8.110205)

Клінічна фармація (ОКР 8.110206)

Наказ МОЗ України від 29 березня 2002 р. [№ 117](#)
Документ va117282-02, чинний, поточна редакція — Редакція від 25.01.2023

ДОВІДНИК
кваліфікаційних характеристик професій працівників
ВИПУСК 78. Охорона здоров'я

• **Завідувач:**

- **Аптеки**
- **Аптечного складу (бази)**
- **Відділу**
- **Лабораторії (контрольно-аналітичної)**
- **Аптечного пункту**

• **Фармацевт**

- **Фармацевт-аналітик**
- **Фармацевт клінічний**
- **Фармацевт – косметолог**
- **Фармацевт-токсиколог**

▪ **Фармацевт-інтерн**

• **Асистент фармацевта**

• **Лаборант (фармація)**

БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Забезпечується раціональним поєднанням:

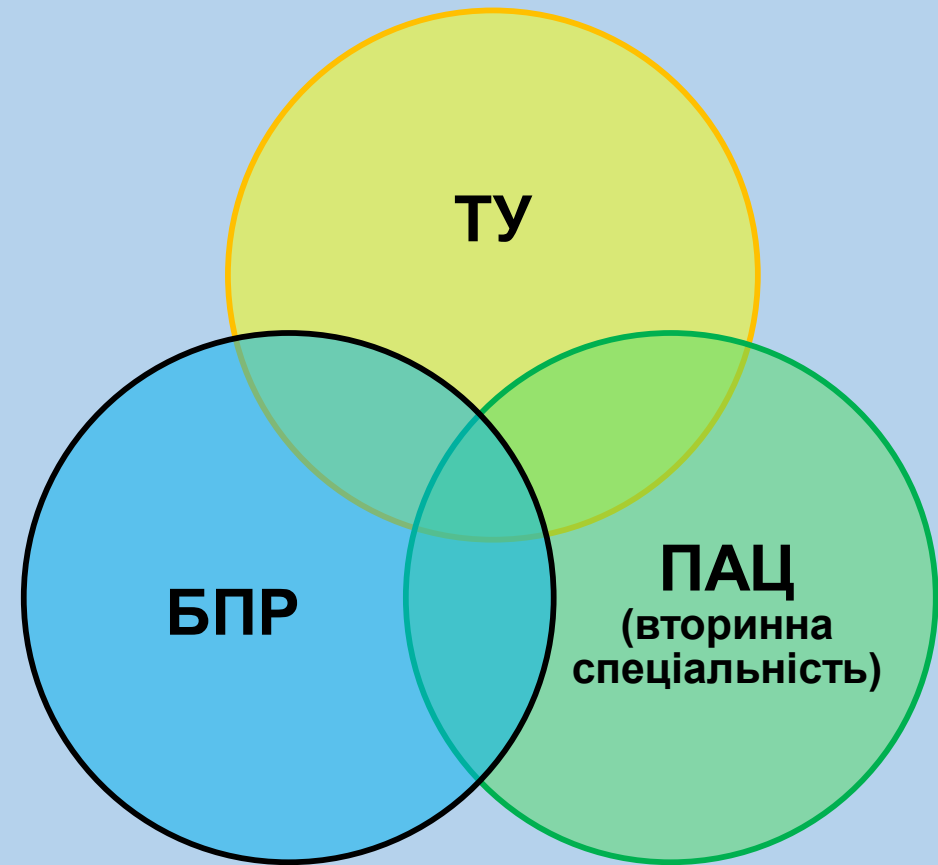
- первинної спеціалізації шляхом навчання **в інтернатурі**, яка є обов'язковою формою післядипломної підготовки випускників вищих фармацевтичних (медичних) навчальних закладів, після закінчення якої присвоюється кваліфікація з відповідної спеціальності, що дає право на самостійну трудову діяльність;
- вторинної спеціалізації за окремими спеціальностями **на циклах спеціалізації** за фахом.

У нинішній час БПО має також забезпечуватися:

- впровадженням **системи освітніх кредитів (балів)**, мінімальну кількість яких потрібно буде набирати провізору чи фармацевту за певний термін роботи за фахом шляхом проходження різних видів і форм навчання з урахуванням їх значущості
(мін **150-180** / для асистентів фармацевта – 30 балів, для фармацевтів – 40 / рік)

Безперервний професійний розвиток

- **Наказ МОЗ України від 07.09.1993 р. № 198** «Про підвищення кваліфікації молодших спеціалістів з медичною та фармацевтичною освітою»
- **Наказ МОЗ від 10.11.2022 р. № 2016** «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства».

- не рідше **1 разу на 5 років**
- обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації - кредити ЄКТС (**1 кредит ЄКТС = 30 годин**) за накопичувальною системою - **5 років** - не менше ніж **6 кредитів ЄКТС**

Сертифікат спеціаліста

Видано Редзювій прізвище
Тетяні Жванівчі ім'я, по батькові

в тому, що він (вона) 28 березня 1995р. дата
атестується (ласк) на визначення медичному інституті назва університетського закладу
сі при медичному інституті назва університетського закладу
і паквом до медичному інституті назва університетського закладу

Дієсн до 1. липня 2000р.

Голова атестаційної комісії [підпис] підпис
Керівник університетського закладу [підпис] підпис

М.П. [підпис]

М.П. [підпис]

М.П. [підпис]

СЕРТИФІКАТ СПЕЦІАЛІСТА

№ 91404

Видано Сметаніній Катерині Жванівчі прізвище ім'я по батькові
в тому, що він (вона) 04 березня 2018р. дата
атестується (ласк) на визначення знань та практичних навичок в атестаційній комісії при Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького і названні по Львівському національному медичному університету імені Данила Галицького

М.П. [підпис]

навчок в атестаційній комісії при Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького і названні по Львівському національному медичному університету імені Данила Галицького

№ 04 - 03 д/в р.

за № 464 конт. в тому, що він (вона) 04 березня 2018р. дата
атестується (ласк) на визначення знань та практичних навичок в атестаційній комісії при Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького і названні по Львівському національному медичному університету імені Данила Галицького

М.П. [підпис]

ПОСВІДЧЕННЯ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ДО ДИПЛОМУ № ЛЖВЕ 005662

Прізвище ВАСИЛЬЄВА
Ім'я О Л Ь Г А
По батькові АРКАДІЇВНА

Відомості про проходження підвищення кваліфікації

Рік	Установа, в якій проходила підвищення кваліфікації	Назва курсу спеціалізації або удосконалення	Термін навчання	Посада, яку займає під час направлення на підвищення кваліфікації
2012	ННМУ, Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації	Передатестаційний зі спеціальності "Аналітично-контрольна фармація"	10.01-08.02	доцент

М.П. [підпис] М.П.

М.П. [підпис] М.П.

ПОСВІДЧЕННЯ № 15

Пізнає: Катерина Іванівна
Іванівна
Іванівна

Продовжено до: _____ 20__ р.

Починає на: _____ 20__ р. № _____

Керівник органу
оцінки знань

М.П. _____
Голова
академічної
комісії

Процесом до: _____ 20__ р.

Починає на: _____ 20__ р. № _____

Керівник органу
оцінки знань

М.П. _____
Голова
академічної
комісії

ПОСВІДЧЕННЯ № 16

Пізнає: Катерина Іванівна
Іванівна
Іванівна

Продовжено до: _____ 20__ р.

Починає на: _____ 20__ р. № _____

Керівник органу
оцінки знань

М.П. _____
Голова
академічної
комісії

Процесом до: _____ 20__ р.

Починає на: _____ 20__ р. № _____

Керівник органу
оцінки знань

М.П. _____
Голова
академічної
комісії

Supplement
to diploma ДК №000403
(without the diploma it is invalid)

1. Personal information
Name: Катерина Іванівна
Middle name: Іванівна
Last name: Іванівна

2. Qualification-defining information
Qualification: Candidate of Sciences
Certificate for the specialty of Doctor of Philosophy (PhD)
Main specialty: Pharmaceutical Sciences
(pharmaceutical organization and assessment)
Name and code of specialty evaluation: Lviv State Medical Institute
of the Ministry of Health of Ukraine

3. Information about qualification level
Category: Candidate of Sciences
Equivalent to the university degree

4. Place of education and its accreditation
Location: Pharmaceutical organization and assessment
Language: Ukrainian (English)
Year: 2022
The place: Pharmaceutical organization and assessment
(category and specialty)

Supplement to diploma ДК №000403
(without the diploma it is invalid)

1. Personal information
Name: Катерина Іванівна
Middle name: Іванівна
Last name: Іванівна

2. Qualification-defining information
Qualification: Candidate of Sciences
Certificate for the specialty of Doctor of Philosophy (PhD)
Main specialty: Pharmaceutical Sciences
(pharmaceutical organization and assessment)
Name and code of specialty evaluation: Lviv State Medical Institute
of the Ministry of Health of Ukraine

3. Information about qualification level
Category: Candidate of Sciences
Equivalent to the university degree

4. Place of education and its accreditation
Location: Pharmaceutical organization and assessment
Language: Ukrainian (English)
Year: 2022
The place: Pharmaceutical organization and assessment
(category and specialty)

ДИПЛОМ
КАНДИДАТА НАУК

ДК №000403

Катерина Іванівна

Керівник органу оцінки знань

Голова академічної комісії

ДИПЛОМ
КАНДИДАТА НАУК

ДК №000403

Катерина Іванівна

Керівник органу оцінки знань

Голова академічної комісії

ФАРМАЦІЯ ДРУГА / ТРЕТЯ ВИЩА ОСВІТА

Найвища освіта	ВСТУП		Строк та форма навчання	
	спеціальність (спеціалізація)	освітня програма (освітній ступінь)	денна	заочна
		Фармація (магістр)	Зр. 10м.	4р. 6м.
Спеціаліст, магістр (НРК7) спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я	226 Фармація, промислова фармація (226.01 Фармація)	Клінічна фармація (магістр)	Зр. 10м.	4р. 6м.
		Технології парфумерно-косметичних	Зр. 10м.	4р. 6м.
		засобів (магістр)		
	226 Фармація, промислова фармація (226.02 Промислова фармація)	технології фармацевтичних препаратів* (магістр)	Зр. 10м.	4р. 6м.

Спеціальність	Спеціалізація	Назва спеціалізації англійською
226 – Фармація, промислова фармація / Pharmacy, Industrial Pharmacy	15.00.01 - Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація	Drug Technology, Pharmacy and Forensic Pharmacy
	15.00.02 – Фармацевтична хімія та фармакогнозія	Pharmaceutical Chemistry and Pharmacognosy
	15.00.03 - Стандартизація та організація виробництва лікарських засобів	Drug Production and Standardization

Перелік загальних компетенцій, що зустрічаються в освітньо-професійних програмах

ШифрЗК	Сутність ЗК	Групи ЗВФО залежно від кількості ЗК		
		X	Y	Z
ЗК 1	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо	+	+	+
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	+	+	+
ЗК 3	Прагнення до збереження навколишнього середовища	+	+	+
ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бутисучасно навченим	+	+	+
ЗК 5	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	+	+	+
ЗК 6	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	+	+	+
ЗК 7	Здатність до адаптації та дії у новій ситуації	+	+	+
ЗК 8	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) нарівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність	+	+	+
ЗК 9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	+	+	+
ЗК 10	Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності	+	+	+
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	+	+	+
ЗК 12	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	+	+	+
ЗК 13	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	-	+	+
ЗК 14	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	-	+	-
ЗК 15	Здатність до професійного самовдосконалення, самореалізації, використання власного творчого потенціалу	-	-	+

ЗВФО залежно від кількості ЗК в ОПП можна поділити на три групи:

- група X вміщує 12 спільних ЗК (характерно для 8 або 36,4% ЗВФО: БДМУ, ВНУ, ДДМУ, ЛНУВМБ, МКУ, НДУ, НМУ, ОНПУ);

- група Y містить 14 спільних ЗК (стосується 13 або 59,1% ЗВФО: ВНМУ, ДНМУ, ЗДМУ, ІФНМУ, КиМУ, ЛДМУ, ЛМІ, ЛНМУ, НФаУ, ОДМУ, ОНУ, ТНМУ, УжНУ);

- група Z включає 14 ЗК (входить один або 4,5% ЗВФО – КМУ).

При цьому перші дванадцять ЗК є спільними для всіх трьох груп, а ЗК 13 відсутня у групі X, ЗК 14 – у групах X і Z, ЗК 15 – у групах X і Y.

IV. ЗМІСТ ОBOB'ЯЗKOBИX КОМПОНЕНТІВ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ

Навчальний план підготовки в інтернатурі

(Наказ МОЗ України від 31.03.2022 р. №556 «Про затвердження примірних програм підготовки в інтернатурі за спеціальностями "Лабораторна діагностика, вірусологія, мікробіологія" та "Фармація»)

Назва курсу	Кількість тижнів	Кількість годин	Кількість кредитів	
Практична частина				
Управління та економіка фармації	7	315	10,5	
Фармацевтична технологія	7	315	10,5	
Фармацевтична опіка	9	405	10,5	
Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів	7	315	13,5	
Фармація в умовах надзвичайного стану	1	45	1,5	
Соціально-комунікативна взаємодія у фармації	1	45	1,5	
	32	1440	48,0	
Контрольні заходи та звітність: - співбесіда; - індивідуальний навчальний план та щоденник.				
Освітня частина				
Назва курсу	Кількість годин			Кількість кредитів
	всього	аудитор.	сам. роб.	
Управління та економіка фармації	105	84	21	3,5
Фармацевтична технологія	105	84	21	3,5
Фармацевтична опіка	135	110	25	4,5
Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів	105	84	21	3,5
Фармація в умовах надзвичайного стану	60	48	12	2,0
Соціально-комунікативна взаємодія у фармації	30	25	5	1,0
Контрольні заходи: - ліцензійний інтегрований іспит "Крок 3. Фармація"; - іспит з оволодіння практичними навичками і вміннями, - співбесіда зі спеціальності.				
Всього	540	435	113	18,0
Разом	1980	-	-	66,0

[Наказ МОЗ № 1415](#) від 04.08.2022 р

Вимушено зупинено:

- 1. Атестація на підтвердження звання провізора-спеціаліста;**
- 2. Атестація на підтвердження (присудження) кваліфікаційної категорії провізорам.**

Обмеження стосуються лише осіб, термін дії сертифікатів яких закінчився у воєнний час.

Наказом не зупинена атестація на присудження звання провізора-спеціаліста.

Тобто, фармацевти аптек, які призначені на посади завідувачів, повинні пройти відповідну спеціалізацію та атестуватися за фахом «Організація та управління фармацією».

Наказ також не стосується асистентів фармацевтів, які відповідно до наказу МОЗ №818 не атестуються. Їм, потрібно проходити підвищення кваліфікації.

АПТЕЧНІ ЗАКЛАДИ

Станом на 01.01.2018р.
Аптечних закладів в
Україні: **20 100**, з них:

- ✓ **389** – ліцензія на виготовлення ліків в аптечних умовах - **1.93%**
- ✓ **518**-ліцензія на відпуск ліків, до складу яких входять наркотичні речовини та прекурсори – **2.57%**

Станом на
01.01.2021 р.
Аптечних закладів в
Україні: **22 522**, з них:

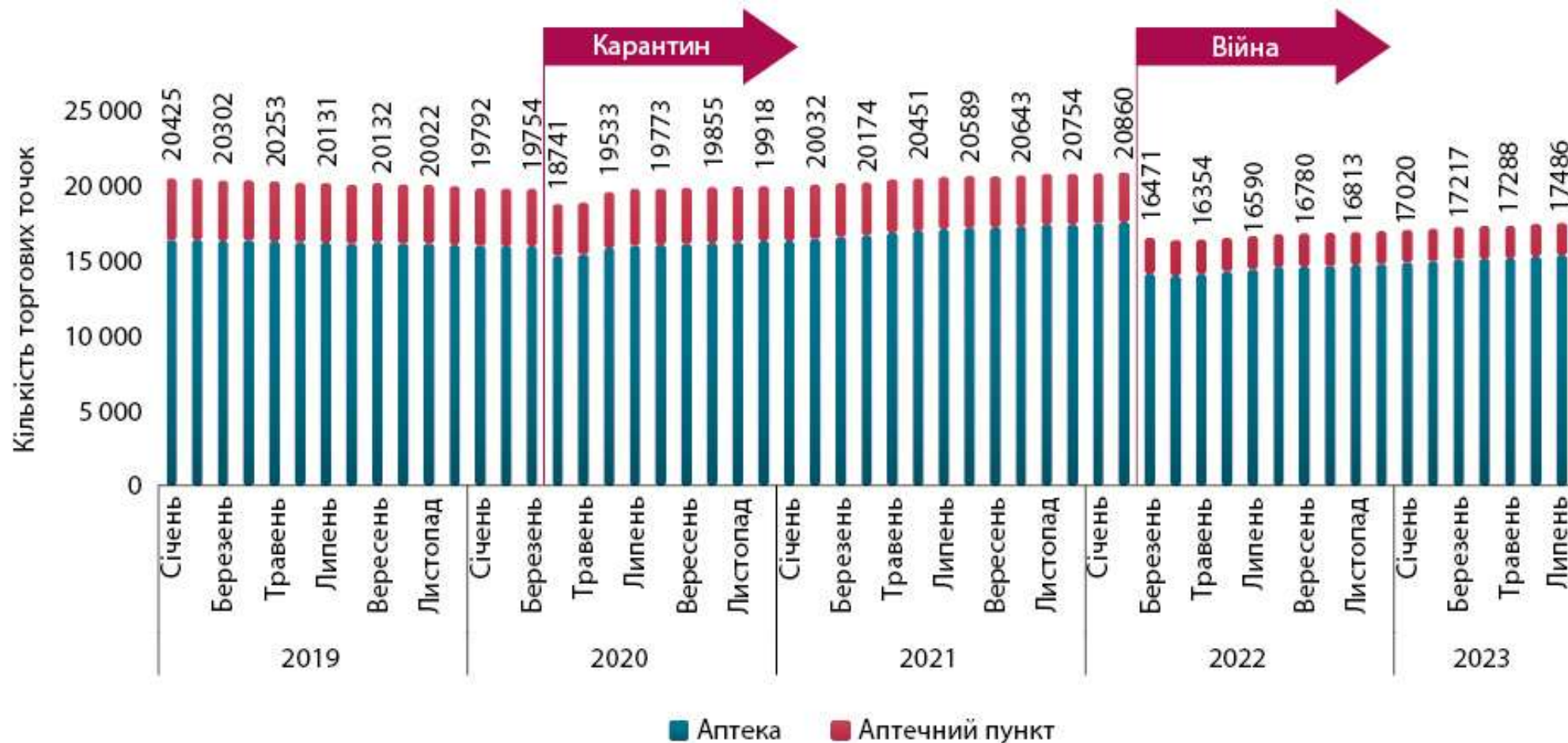
- ✓ **285** –ліцензія на виготовлення ліків в аптечних умовах - **1.26%**
- ✓ **416**- ліцензія на відпуск ліків, до складу яких входять наркотичні речовини та прекурсори - **1.84%**

За період з 2018 по 2021:

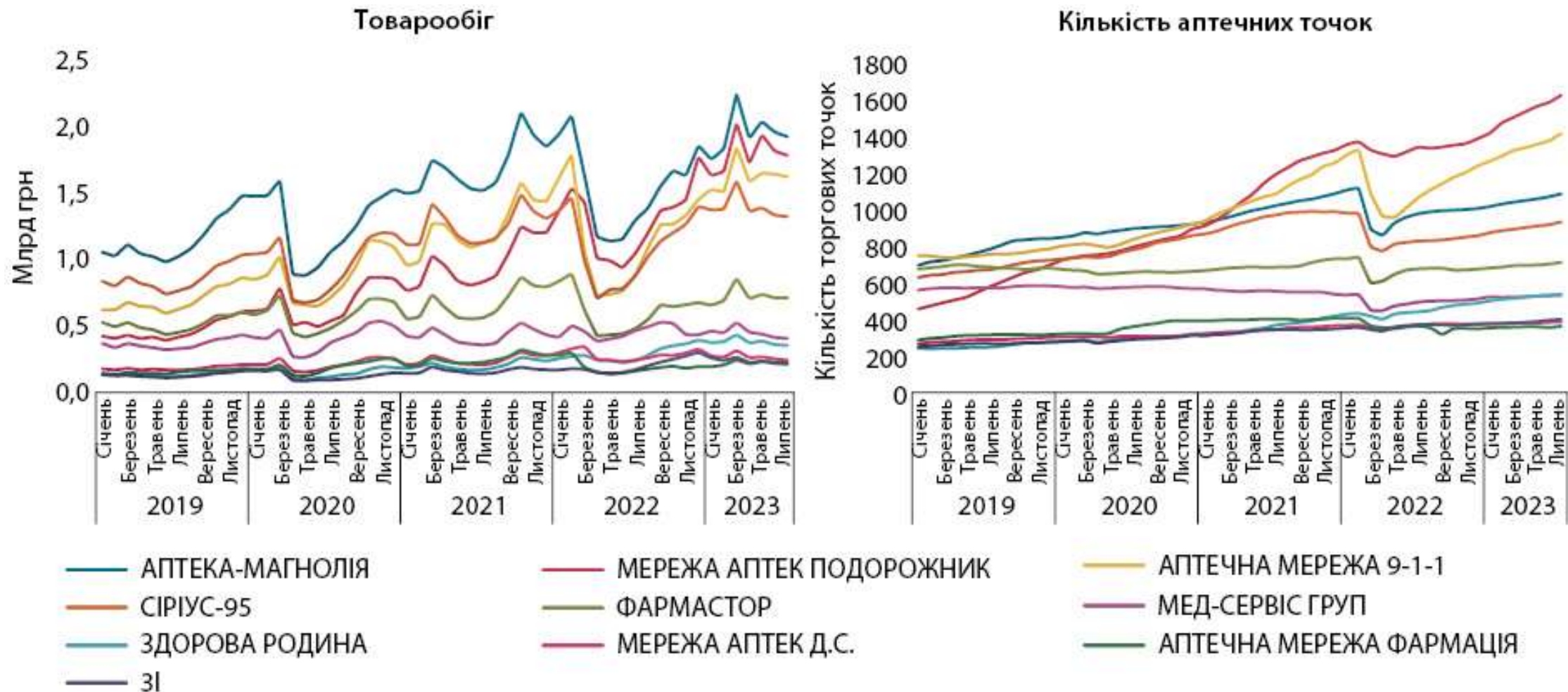
- ✓ аптечних закладів в Україні збільшилось на **2425** місць з роздрібною реалізації лікарських засобів-збільшення на **11.2%**
- ✓ аптек з виготовлення ліків в аптечних умовах зменшилось на **104**, або на **7.32%**
- ✓ аптек з відпуску ліків до складу яких входять наркотичні діючі речовини та прекурсори зменшилось на **102**, або на **8%**

Динаміка кількості торгових точок в розрізі типу аптечного підприємства за період з січня 2019 до липня 2023 р.

(apteka.ua/article/676892)

Топ-10 аптечних мереж за обсягами товарообігу та кількістю торгових точок, що їм належать, за період із січня 2019 до липня 2023 р.

ЄВРОПЕЙСЬКА МОДЕЛЬ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Класифікація за видами діяльності

Госпітальні аптеки

Виготовлення ліків в умовах аптеки за вимогами ЗОЗ та індивідуальними рецептами лікарів, надають всі види фармацевтичних послуг, входять до Регіональних Переліків підприємств, які надають соціальні послуги

Громадські аптеки

Акредитація :

- 1-й ступінь** - всі види фармацевтичних послуг, входять до Регіонального Переліку підприємств, які надають соціальні послуги (Закон України «Про соціальні послуги» та «Про оренду державного та комунального майна»)
- 2-й ступінь** - реалізують лікарські засоби рецептурної та без рецептурної форми відпуску, ВМП, не приймають участь в соціальних проектах державного та регіонального рівня
- 3-й ступінь** - реалізують ліки та ВМП безрецептурної форми відпуску

Військові та аптеки надзвичайних ситуацій

виконують свою діяльність, яка регламентується виключно Директивами, наказами відомств, до яких їх віднесено

Класифікація АПТЕК за видами діяльності є каталізатором :

- Еволюції аптечної справи
- Створення мотиваційних умов професійної конкуренції
- Створення бізнес-попиту на високо освіченого та професійно підготовленого фахівця
- Створення професійного запиту на післядипломну освіту

Високопрофесійний фармацевт

фармацевтичні
послуги
безоплатні

стандарты
професійного
самоврядування

медичні послуги
платні

Основи законодавства країн ЕС

В основі законодавства країн-членів ЕС, стосовно аптечних закладів, є **Копенгагенська декларація**, прийнята на III –й щорічній Нараді Європейського форуму фармацевтичних асоціацій (Euro Pharm Forum) та Європейським регіональним бюро ВООЗ (Копенгаген, Данія, травень 1994 год).

З метою підвищення ефективності систем охорони здоров'я з питань фармацевтичного забезпечення населення **ВООЗ рекомендує** керуватися наступними принципами, розробленими Euro Pharm Forum:

- ✓ Для створення умов захисту здоров'я населення та належного й раціонального застосування лікарських засобів необхідно здійснювати професійний контроль якості на всіх етапах життєвого циклу обігу лікарських препаратів.
- ✓ Обов'язок фармацевта – здійснювати особистий контроль за фармацевтичним забезпеченням пацієнтів, керуючись жорсткими правилами професійної етики, яка має бути законодавчо закріплена, що дозволить досягти належного рівня охорони здоров'я в суспільстві. **При цьому власники аптек не повинні мати економічного впливу на здійснення фармацевтом своєї професійної діяльності.**
- ✓ Законодавство регулюючи питання пов'язані з забезпеченням населення лікарськими засобами, повинно мати чітке та ясне визначення поняття «аптека» та обмежити його використання тільки тими закладами, які відповідають тільки цьому визначенню. Також це визначення повинно мати вимогу, згідно якого право керувати аптекою надається тільки особі, маючій необхідну фармацевтичну освіту.
- ✓ Фармацевтична освіта передбачає **персональну відповідальність спеціаліста** за реалізацію фармацевтичної продукції. Вона дозволяє фармацевту гарантувати відповідний контроль якості, зберігання, безпечність лікарських засобів та вирішувати питання пов'язані з дистрибуцією в інтересах збереження здоров'я та безпеки населення.

сукупність характеристик фармацевтичної продукції, які надають їй здатність задовольняти встановлені й передбачувані стандартами потреби

(ISO 8402:1994)

Показники якості ЛЗ:

- Вимоги до якості
- Параметри безпеки
- Ефективність
- Відмінна якість (відповідність специфікаціям)
- Невисока ціна
- Доступність

Вимоги ВООЗ при розробленні національної медичної стратегії

➤ У 2011 році Україна вступила до Міжнародної організації з питань співпраці (кооперації) фармацевтичних інспекцій (PIC/S), що стало важливим сигналом для національних і зарубіжних виробників: вимоги до умов виробництва ліків гармонізуються з міжнародними стандартами

Належна практика представляє собою комплекс стандартів

- належна лабораторна практика (Good Laboratory Practice – **GLP**)
- належна клінічна практика (Good Clinical Practice – **GCP**)
- належна виробнича практика (Good Manufacturing Practice – **GMP**)
- належна практика дистрибуції (Good Distribution Practice – **GDP**)
- належна аптечна практика (Good Pharmacy Practice – **GPP**)
- належна практика зберігання лікарських засобів (Good Safety Practice – **GSP**)

Належна практика представляє собою комплекс стандартів

- належна лабораторна практика (Good Laboratory Practice – **GLP**)
- належна клінічна практика (Good Clinical Practice – **GCP**)
- належна виробнича практика (Good Manufacturing Practice – **GMP**)
- належна практика дистрибуції (Good Distribution Practice – **GDP**)
- належна аптечна практика (Good Pharmacy Practice – **GPP**)
- належна практика зберігання лікарських засобів (Good Safety Practice – **GSP**)

Ліки, вартість яких повністю або частково оплачує держава за програмою «Доступні ліки» позначені в переліку лікарських засобів логотипом програми.

The image shows two screenshots from a web application. The left screenshot, titled 'Реєстр лікарських засобів', shows a search for 'АМІДАРОН'. The search results list 'АМІДАРОН' with details: 'Таблетки по 200 мг № 30 (10x3) у блистерах', 'Рекомендована ціна: 52.92 грн.', and 'Виробник: Україна'. A blue arrow points from the search results to a central logo. The right screenshot, titled 'Картка препарату', shows the 'АМІДАРОН' drug card. It includes a table with pricing information and a 'Dostupni Liki' logo. A yellow arrow points from the logo to the pricing table.

Реєстр лікарських засобів

Введіть назву препарату українською мовою або **МНН** англійською

АМІДАРОН

Пошук за діючою речовиною

Знайдено препаратів: 1

АМІДАРОН ІНСТРУКЦІЯ

Таблетки по 200 мг № 30 (10x3) у блистерах

Рекомендована ціна: 52.92 грн.

Виробник: Україна

Склад діючих речовин: 1 таблетка містить амідарону гідрохлориду 200 мг

КАРТКА ПРЕПАРАТА

Картка препарату

АМІДАРОН

Препарат включено в програму "Доступні ліки"

Рекомендована ціна	Державна відшкодує	Пацієнт доплачує
52.92 грн.	43.31 грн.	undefined

ФН: юдарона

робник:

Форма випуску: Таблетки по 200 мг № 30 (10x3) у блистерах

Регістраційне посвідчення: UA/014/01/01

ДОСТУПНІ ЛІКИ
Урядова програма

Фармацевт – спеціаліст 10 зірок

Складові концепції «фармацевт десяти зірок» (ПР МР)

Фахівець, що надає допомогу

Уповноважений ухвалювати рішення

Контактна особа

Менеджер

Довічний учень

Учитель

Лідер

Дослідник

Підприємець

Ініціатор позитивних змін

Факультет хімії, екології та фармації

(декан к.х.н., доц. Л.П. Марушко)

Кафедра органічної хімії та фармації

(завідувачка к.х.н., доц. Н.Ю. Сливка)

ОПП «Фармація»

Група забезпечення:

Гарант ОПП: д.ф.н., проф. М.І. Федоровська

Члени групи забезпечення:

К.х.н., доц. Н.Ю. Сливка Наталія Юріївна

К.фарм.н., доц. К.І.Сметаніна

К.фарм.н., доц. С.М.Голота

К.х.н., доц. Л.М. Салієва

ПОСЛУГИ	НАВЧАЄМО
ЦЕНТР «ІНТЕРАКТИВНА АПТЕКА»	ФАКУЛЬТЕТ ХІМІЇ, ЕКОЛОГІЇ ТА ФАРМАЦІЇ
<ul style="list-style-type: none">ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ПРАВИЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВІНФОРМУВАННЯ ПРО МОЖЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ ЛІКІВ В УМОВАХ АПТЕК	ПРОВІЗОРІВ ЕКОЛОГІВ ХІМІКІВ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ ХІМІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ
 ОКРЕМОВЕРСІБСЬКА АДДОНАЛЬНА ЛІКАРСЬКА ФАКУЛЬТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	KATERYNA.SMETANINA@EEMU.EDU.UA +38 095 472 41 42

vnu.edu.ua/uk/chairs/organichnoyi-himiyi-ta-farmaciyi

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»

Рівень освіти «Магістр»

Рік впровадження: 2018

Зміст компонентів ЄДКІ для спеціалізації «Фармація»

КРОК 1: оцінити рівень професійної компетентності із загальнонаукових (фундаментальних) дисциплін

1. Аналітична хімія (12-16%)
2. Органічна хімія (12-16%)
3. Фізична та колоїдна хімія (9-13%)
4. Патологічна фізіологія (10-14%)
5. Біологічна хімія (10-14)
6. Фармацевтична ботаніка (9-13%)
7. Мікробіологія (10-14%)
8. Фармакологія (12-16%)

КРОК 2: оцінити рівень професійної компетентності із професійно орієнтованих (клінічних) дисциплін

1. Фармацевтична хімія (15-19%)
2. Фармакогнозія (12-16%)
3. Аптечна технологія ліків (12-16%)
4. Заводська технологія ліків (10-14%)
5. Організація та економіка фармації (12-16)
6. Фармацевтичний менеджмент та маркетинг (12-16%)
7. Клінічна фармація та фармацевтична опіка (10-14%)

Інтегрований тестовий іспит «Крок 1» та «Крок 2» містить 150 тестових завдань.
Іспит з англійської мови професійного спрямування - 50 тестових завдань.

**Критерій «склав» у 2023 році - 64%
правильних відповідей**

Апробаційний іспит КРОК 2 заочної форми навчання 2023 рік

ЗВО	СКЛАДАЛИ			Кількість здобувачів, що НЕ СКЛАЛИ іспит					
	Всього	Бюджет	Контракт	Всього	%	Бюджет	%	Контракт	%
БДМУ	84	0	84	63	75,0	0	0,0	63	75,0
ВНМУ	83	0	83	68	81,9	0	0,0	68	81,9
ДДМУ	4	0	4	2	50,0	0	0,0	2	50,0
ДНМУ	24	0	24	24	100,0	0	0,0	24	100,0
ЗДМУ	116	0	116	110	94,8	0	0,0	110	94,8
ІФНМУ	86	1	85	75	87,2	1	100,0	74	87,1
ЛугДМУ	35	0	35	31	88,6	0	0,0	31	88,6
НМУ	211	0	211	198	93,8	0	0,0	198	93,8
ОНМУ	51	1	50	49	96,1	1	100,0	48	96,0
КМУ	30	0	30	28	93,3	0	0,0	28	93,3
МКУ	12	0	12	10	83,3	0	0,0	10	83,3
НФУ	294	0	294	270	91,8	0	0,0	270	91,8
НУОЗ	10	0	10	5	50,0	0	0,0	5	50,0
Всього:	1040	2	1038	933	89,7	2	100,0	931	89,7

**критерію «склав»
не досягли 933 (89,7%)
здобувачі вищої освіти**

**Національний показник
відсотку правильних
відповідей за результатами
складання іспиту «Крок 2»
становить 42,4%**

**заочна форма здобуття
вищої фармацевтичної
освіти —
це спотворення самого
поняття вищої освіти**

<https://www.apteka.ua/article/662860>

➤ **Постанова КМУ «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного**

розвитку медичних та фармацевтичних працівників» від 14.07.2021 № 725

➤ **Наказ МОЗ «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» від 22.02.2019**

№ 446

➤ **Наказ МОЗ «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» від 22.07.1993**

№ 166

➤ **Наказ МОЗ «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями»**

від 25.11.2022 № 2136

➤ **Наказ МОЗ «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства» від 10.11.2022 № 2016**

КРОК - 3

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Департамент роботи з персоналом, освіти та науки

Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою
напрямів підготовки "Медицина" і "Фармація"

Код ID					Прийомне				

Варіант _____

Збірник тестових завдань для складання
ліцензійного іспиту

Крок 3

ФАРМАЦІЯ

ІНСТРУКЦІЯ

Кожне з пронумерованих запитань або незавершених тверджень у цьому розділі супроводжується відповідними або завершеними твердженнями. Оберіть ОДНУ відповідь (завершене твердження), яка є **НАЙКРАЩОЮ** у даному випадку та замалюйте у бланку відповідної коло, яке містить відповідну латинську літеру.

ББК 54.14.73
УДК 61

Автори тестових завдань: Адонкіна В.Ю., Андреева Г.Т., Барчук О.З., Берест Г.Г., Бігдан О.А., Білай І.М., Білоус М.В., Блавацька О.Б., Благун О.Д., Бойко А.І., Бутко Л.А., Бушуєва І.В., Ващук В.А., Вепотієва Н.О., Возник Л.А., Воронкіна А.С., Гавалко Р.І., Гайдай О.Д., Галя Л.О., Гарник М.С., Гетало О.В., Голошкіо Л.І., Гришик А.Р., Губченко Т.Д., Дроздова А.О., Дученко М.А., Жамба А.О., Заліська О.М., Зарічанська О.В., Зарічна Т.П., Калугіна С.М., Коваленко М.М., Колядашні Т.І., Косарева А.Є., Кривов'яз О.В., Легінь Н.І., Лелека М.В., Лопатинська О.І., Лукієнко О.В., Мазулін О.В., Максимович Н.М., Малецька З.В., Манцлій Т.П., Очеретнюк А.О., Парашук Л.Д., Полгайний Г.Я., Полова Ж.М., Половинна В.О., Прокопенко Ю.С., Пругло Є.С., Рев'язький І.Ю., Ролк С.М., Савченко Л.П., Слосар О.А., Сметаніна К.І., Тодорова В.І., Томашевська Ю.О., Убогов С.Г., Цубанова Н.А., Чешева М.В., Чорнозубов С.І., Шевченко В.О., Щербешок Н.В., Яковлева О.С., Якушенко В.А., Янішин У.Я., Яцкова Г.Ю.

Збірник містить тестові завдання для проведення ліцензійного інтегрованого іспиту "Крок 3. Фармація" та подальшого використання у навчальному процесі.

Для інтернів та випускників вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів і закладів післядипломної освіти.

Затверджено Міністерством охорони здоров'я України як
екзаменаційне та навчальне видання.

➤ **ФАРМАЦЕВТ УКРАЇНИ** майбутнього — це високоосвічена та професійно віддана своїй професії особа. Основною місією ФАРМАЦЕВТА має бути його роль у роз'ясненні пацієнтам необхідності відповідального застосування ліків, яке стане основною пересторогою для подальшого розвитку поліпрагмазії, самолікування та поширення антибіотикорезистентності.

...

➤ Прийняття відповідних політичних рішень державними мужами з вищезначених пропозицій, від кого це залежить, створить підґрунтя для повернення АПТЕКИ в лоно охорони здоров'я, на аптечних полицях з'являться реально ефективні, безпечні та доступні для населення лікарські засоби, що замінять «маркетингопросувні фуфломіцини», фармацевтичний працівник стане окрасою великої сім'ї медичних працівників України, а не складовою корупційних схем

...

➤ Аптека — не місце з продажу ліків, а місце з надання професійної фармацевтичної допомоги. Провізор — це перш за все представник професії публічної довіри.

...

➤ Аптека — це місце з відповідального відпуску ліків, а фармацевтичний спеціаліст має персональну ліцензію з надання фармацевтичної допомоги. Ми сповідуємо ідею запровадження персональної відповідальності фармацевтичного працівника за надання неякісних фармацевтичних послуг. Також для нас важливою є професійна підготовка спеціалістів

...

➤ **ЛЮБІТЬ ПРОФЕСІЮ В СОБІ, А НЕ СЕБЕ В ПРОФЕСІЇ**, тоді все в нас вийде.

Олег Клімов,

голова правління ГО «Всеукраїнська фармацевтична палата»

<https://farmpalata.com.ua/novyny/aptechna-sprava-v-ukrayini-30-rokiv-evolyutsiyi-chy-30-rokiv-rujnatsiyi/>

- Впровадження у вітчизняну фармацію належних практик вимагає екстраполяції на систему вищої фахової школи. У проекті стандарту, який сьогодні знаходиться на розгляді, підготовка фахівців фармації здійснюється на компетентнісній основі, як рекомендовано FIP.
...
- І тут освітяни вбачають ефект від запровадження дуальної освіти. За таких умов теорія фахових дисциплін опановуватиметься в аудиторіях університету, а емпіричні складові — на підприємствах практичної фармації. «Що матимемо після впровадження дуальної освіти? Випускник — перше місце працевлаштування, менш травматичний адаптаційний період, університет — виконання соціального навантаження через відповідність змісту навчальних програм вимогам ринку праці, роботодавець — індивідуально підготовленого для його потреб фахівця, який відразу приступає до роботи, а отже, збільшить фонд економії: часовий, фінансовий, наставницький»...

Д.фарм.н., проф. А. Котвіцька.

<https://farmpalata.com.ua/novyny/osvityany-ta-profesijna-spilnota-pragnut-do-svitovyh-standartiv-profesiyi-farmatsevti/>